

Suvestinė redakcija nuo 2008-12-10 iki 2012-07-10

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2002, Nr. [86-3709](#), i. k. 102301MISAK00000410

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

Į S A K Y M A S

DĖL ANYKŠČIŲ REGIONINIO PARKO APSAUGOS REGLAMENTO PATVIRTINIMO

2002 m. rugpjūčio 10 d. Nr. 410
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo (Žin., 1993, Nr. [63-1188](#); 2001, Nr. [108-3902](#)) 5 straipsnio 2 dalimi bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 10 d. nutarimo Nr. 503 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymą“ (Žin., 2002, Nr. [40-1484](#)) 1.2 punktu,

1. T v i r t i n u Anykščių regioninio parko apsaugos reglamentą (pridedama).
2. Aplinkos ministerijos informacijos kompiuterinėje sistemoje v a d o v a u t i s reikšminiais žodžiais: „saugomos teritorijos“, „valdymo sistema“.

APLINKOS MINISTRAS

ARŪNAS KUNDROTAS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2002 m. rugpjūčio 10 d.
įsakymu Nr. 410
(Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2008 m. lapkričio 24 d.
įsakymo Nr. D1-621 redakcija)

ANYKŠČIŲ REGIONINIO PARKO APSAUGOS REGLAMENTAS**I. BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Anykščių regioninio parko apsaugos reglamentas (toliau – Reglamentas) nustato specialius Anykščių regioninio parko teritorijų planavimo, statinių projektavimo ir statybos jo teritorijoje reikalavimus bei apsaugos, tvarkymo ir naudojimo ypatumus.

2. Veiklą Anykščių regioniniame parke (toliau – Regioninis parkas) reglamentuoja Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų (Žin., 1993, Nr. [63-1188](#); 2001, Nr. [108-3902](#)), Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos (Žin., 1992, Nr. [5-75](#)), Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos (Žin., 1995, Nr. [3-37](#); 2004, Nr. [153-5571](#)), Lietuvos Respublikos miškų (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)), Lietuvos Respublikos vandens (Žin., 1997, Nr. [104-2615](#); 2003, Nr. 36-1544), Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo (Žin., 1995, Nr. [107-2391](#); 2004, Nr. [21-617](#)), Lietuvos Respublikos statybos (Žin., 1996, Nr. [32-788](#); 2001, Nr. [101-3597](#)), Lietuvos Respublikos turizmo (Žin., 1998, Nr. [32-852](#); 2002, Nr. [123-5507](#)), Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais (Žin., 2000, Nr. [92-2883](#); 2007, Nr. [128-5213](#)) įstatymai, Gamtinių ir kompleksinių draustinių nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. balandžio 2 d. nutarimu Nr. 318 (Žin., 2008, Nr. [44-1642](#)), Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (Žin., 1992, Nr. [22-652](#); 1996, Nr. [2-43](#)), Regioninio parko nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gruodžio 15 d. nutarimu Nr. 1407 (Žin., 1999, Nr. [108-3143](#)), Lietuvos Respublikos kraštovaizdžio politikos kryptių aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gruodžio 1 d. nutarimu Nr. 1526 (Žin., 2004, Nr. [174-6443](#)), Lietuvos Respublikos architektūros politikos kryptių aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. gruodžio 18 d. nutarimu Nr. 554 (Žin., 2005, Nr. [64-2302](#)), statybos techniniai reglamentai, šis Reglamentas, kiti teisės aktai bei apsaugos sutartys, kurios gali būti sudaromos dėl veiklos apribojimų Regioniniame parke, konkrečių žemės, miško bei vandens telkinio naudojimo sąlygų nustatymo.

3. Veiklai Regioniniame parke taip pat taikomi šie tarptautiniai teisės aktai: Europos architektūros paveldo apsaugos konvencija (Žin., 1999, Nr. [100-2896](#)), Europos kraštovaizdžio konvencija (Žin., 2002, Nr. [104-4621](#)), Europos archeologijos paveldo apsaugos konvencija (Žin., 1999, Nr. [100-2895](#)).

4. Veikla Regioniniame parke plėtojama pagal Regioninio parko ir jo zonų ribų planą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. gruodžio 10 d. nutarimu Nr. 1416 (Žin., 1998, Nr. [110-3035](#)), kitus Regioninio parko ar jo dalių specialiuosius ar detaliuosius planus, Anykščių miesto turizmo ir rekreacijos specialųjį planą, patvirtintą 2007 m. kovo 29 d. Anykščių rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. TS-138, gamtotvarkos ir paveldotvarkos planus, Anykščių miesto bendrąjį planą, patvirtintą Anykščių rajono savivaldybės tarybos 1998 m. spalio 28 d. sprendimu Nr. 107, kitus bendruosius planus.

5. Kultūros paveldo objektams (nekilnojamosioms kultūros vertybėms), esantiems Regioniniame parke, priežiūros, tvarkymo ir naudojimo sąlygas nustato kultūros paveldo objektų (nekilnojamųjų kultūros vertybių) apsaugos reglamentai ir/ar specialiojo teritorijų planavimo dokumentai.

6. Gamtos paveldo objektai (saugomi gamtiniai kraštovaizdžio objektai) ir jų teritorijos

tvarkomos remiantis Saugomų teritorijų įstatymu, Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų, grybų rūšių ir bendrųjų įstatymu (Žin., 1997, Nr. [108-2727](#); 2001, Nr. 110-3987), Specialiosiomis žemės ir miško naudojimo sąlygomis bei Gamtos paveldo objektų nuostatais, patvirtintais 2005 m. balandžio 19 d. aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-214 (Žin., 2005, Nr. [58-2026](#)), pagal šių objektų gamtotvarkos projektus.

7. Atskiros Regioninio parko teritorijos yra įtrauktos į Vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų (toliau – BAST) atrankos kriterijus, sąrašą, skirtą pateikti Europos Komisijai. Šių vietovių, atitinkančių BAST atrankos kriterijus, ribos nustatytos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. birželio 15 d. įsakymu Nr. D1-302 (Žin., 2005, Nr. [105-3908](#)).

8. Veiklą šiose teritorijose papildomai reglamentuoja, apsaugos ir tvarkymo režimą nustato Saugomų teritorijų įstatymas, Bendrieji buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 15 d. nutarimu Nr. 276 (Žin., 2004, Nr. [41-1335](#)), kiti teisės aktai, taip pat šis Reglamentas. Planų, programų ir ūkinės veiklos projektų įgyvendinimo poveikis BAST ir vietovėms, atitinkančioms BAST atrankos kriterijus, vertinamas Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo (Žin., 1996, Nr. [82-1965](#); 2005, Nr. 84-3105) ir Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 967 (Žin., 2004, Nr. [130-4650](#)), nustatyta tvarka.

9. Reglamente vartojamos sąvokos:

Apžvalgos aikštelė (regykla) – vieta, skirta stebėti atsiveriančią panoramą, kurioje gali būti įrengti mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai, apžvalgos bokštas. Joje gali būti įrengti stebėjimui pritaikyti įrenginiai (žiūronai, teleskopai).

Atokvėpio vieta – trumpalaikiam poilsui be nakvynės skirta teritorija greta pažintinių takų, rekreacinio prioriteto zonose ir kitose vietose. Joje įrengiami miško baldai, mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai ar įrenginiai (skydai, stendai, nuorodos).

Buvusi sodyba – sodyba, kurios buvimo faktas įrodytas teismo sprendimu arba kai yra išlikę buvusių statinių ir (ar) sodų liekanų arba kai sodyba pažymėta vietovės ar kituose planuose.

Ferma – žemės ūkio verslo pastatas ar grupė pastatų, skirtų gyvuliams (paukščiams) laikyti (auginti), su pagalbiniais pastatais ir teritorija.

Istoriškai susiformavęs kultūrinis kraštovaizdis – tai kryptingai formuotas, tenkinantis biologinius, psichologinius (informacinius, estetinius), socialinius, ergonominius (tinkamumo veiklai), ekonominius gyvenamosios, darbo ir/ar poilsio aplinkos kokybės poreikius kraštovaizdis.

Kraštovaizdžio estetinė vertė – bendraisiais estetikos kriterijais išreiškiamas natūraliai susiformavusio ir natūralų pobūdį išlaikiusio ar žmogaus veiklos sukurto ir jo sambūvį su aplinka atspindinčio kraštovaizdžio apibūdinimas.

Lankomi objektai – skirti ir/ar pritaikyti lankymui paveldo objektai ir kiti saviti kraštovaizdžio objektai ir kompleksai, apžvalgos aikštelės (regyklos) bei kiti visuomenės poreikiams skirti objektai.

Mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai – paprastų konstrukcijų statiniai: atraminės sienutės, tvorelės, šviestuvai, lauko baldai, pavėsinės, stoginės, laiptai, lieptai, tilteliai, dekoratyvinės skulptūros, informacijai skirti statiniai ar įrenginiai (skydai, stendai, nuorodos), informaciniai ženklai bei riboženkliai, kiti teritorijos vieningo stiliaus tvarkymo bei puošybos statiniai.

Pažintinis takas – takas, skirtas pėstiesiems, bevariklio transporto priemonių naudotojams ar žirginiam turizmui, įrengtas siekiant sudaryti sąlygas susipažinti (aplankyti) su gamtos ir/ar kultūros paveldo objektais, savitais regionais bei reikšminiais, turintis informacijai skirtų mažųjų kraštovaizdžio architektūros statinių.

Poilsio vietė – laikinai apsistoti be nakvynės skirta teritorija, kurioje gali būti įrengiami lauko baldai, pavėsinės, persirengimo kabinos, laužavietės, tualetas, kiti mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai, automobilių stovėjimo ir sporto aikštelės.

Rekreaciniai statiniai – poilsio (žaidimo), apžvalgos aikštelės (regyklos) su įranga,

apžvalgos bokštai, pavėsinės, pažintiniai takai su informacijai skirtais statiniais, miestų, miestelių aikščių, parkų, skverų ir kitų želdynų, paplūdimių įranga, jachtų ir valčių elingai, prieplaukos, krantinės, taip pat mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai.

Rekreaciniai pastatai – poilsiui skirti statiniai ir jų grupės, kuriuose teikiamos apgyvendinimo paslaugos (poilsio namai, viešbučiai, turizmo centrai ir bazės, sanatorijos, sveikatingumo kompleksai, kempingai, nakvynės namai, moteliai, svečių namai, vasarnamiai, pirtys).

Sodyba – juridškai įformintas sodybinis žemės sklypas su jame pastatytu vieno buto gyvenamosios paskirties pastatu (namu) ir jo priklausiniais (ūkiniais, buitinais, verslo, sporto ir kitais statiniais).

Stovyklavietė – poilsiui su nakvyne skirta teritorija, kurioje gali būti teikiama turistinės stovyklos paslauga. Joje gali būti įrengiami mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai, automobilių stovėjimo aikštelė, įranga maistui ruošti, laužavietės, sudaromos sąlygos higienos poreikiams tenkinti, atliekoms surinkti bei poilsiui organizuoti.

Tradicinė etnografinio regiono architektūra – istorijos eigoje etnografiniame regione susiformavusi teritorinė erdvinė struktūra: charakteringas sodybų išplanavimas, pastatų statybos principai (konstrukcijos, formos, medžiagos, mažosios architektūros elementai, apželdinimas), jų ryšys su aplinka, kraštovaizdžiu.

Ūkininko sodyba – nuosavybės teise priklausančiame žemės sklype pastatytas gyvenamosios paskirties pastatas (namas) su pagalbinio ūkio ir kitos paskirties (fermų, ūkio, šiltnamių, kaimo turizmo) pastatais, reikalingais ūkininko veiklai vykdyti.

Visuomenės poreikiai saugomose teritorijose – viešieji poreikiai, susiję su vertybių išsaugojimu ir eksponavimu, gyventojų bei lankytojų teise ir reikme turėti galimybes poilsiauti, susipažinti su vertybėmis, kitais lankymui skirtais objektais.

Vizualinė (regimoji) tarša – dėl neracionalios žmogaus veiklos vykstantis kraštovaizdžio vizualinės struktūros estetiškos kokybės praradimas (kraštovaizdžio estetinę vertę mažinančių statinių (neišvaizdžių, nederančių kraštovaizdyje architektūriniu stiliumi) statyba ir/ar netinkamai (neracionaliai) suformuoti želdiniai, užstojančios gamtos ir kultūros paveldo objektus, vaizdingas ir vertingas panoramas.

Kitos šiame Reglamente vartojamos sąvokos atitinka Saugomų teritorijų, Teritorijų planavimo, Statybos, Saugaus eismo automobilių keliais įstatymuose ir kituose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

II. REGIONINIO PARKO FUNKCINIO PRIORITETO ZONOS

10. Regioninio parko apsauga ir tvarkymas, veiklos reglamentavimas siejamas su teritorijos funkcinio prioriteto zonomis:

- 10.1. konservacinio prioriteto;
- 10.2. ekologinės apsaugos prioriteto;
- 10.3. rekreacinio prioriteto;
- 10.4. ūkinio prioriteto;
- 10.5. kitos (gyvenamosios paskirties) funkcinio prioriteto.

11. Regioninio parko tvarkymo plane išskiriamos kraštovaizdžio tvarkymo zonos, kuriose teritorijos naudojimas ir apsauga reguliuojama pagal Saugomų teritorijų tipinius apsaugos reglamentus, patvirtintus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 19 d. nutarimu Nr. 996 (Žin., 2004, Nr. [131-4704](#)).

12. Regioniniame parke taikomi:

- 12.1. reikalavimai veiklai visose Regioninio parko funkcinio prioriteto zonose reglamentuoti;
- 12.2. papildomi reikalavimai veiklai atskirose Regioninio parko funkcinio prioriteto zonose reglamentuoti.

III. REIKALAVIMAI VEIKLAI VIŠOJE REGIONINIO PARKO

FUNKCINIO PRIORITETO ZONOSE REGLAMENTUOTI

13. Statiniai Regioniniame parke projektuojami, statomi ar rekonstruojami atsižvelgiant į vietovės kraštovaizdžio ypatumus bei tradicinės Aukštaitijos etnografinio regiono architektūros savitumus, paveldo objektų apsaugos reikalavimus, siekiant:

13.1. išlaikyti gamtinio bei istoriškai susiformavusio kultūrinio kraštovaizdžio, gamtinių ir kultūrinių kompleksų bei objektų vertės požymius, vykdyti ir užtikrinti kultūrinio kraštovaizdžio kryptingą formavimą;

13.2. išsaugoti būdingą kraštovaizdžio teritorinę, erdvinę struktūrą, jo estetinę vertę ir raiškius reljefo bei hidrografinio tinklo elementus;

13.3. užtikrinti kraštovaizdžio formavimo socialines, ekonomines ir ekologines funkcijas;

13.4. išsaugoti ir darniai derinti regiono architektūrinės kūrybos ir statybos tradicijas, ypatumus su šių dienų poreikiais;

13.5. užtikrinti kraštovaizdžio apsaugą, naudojimą, tvarkymą, planavimą ir krašto saviraiškos bruožus;

13.6. palaikyti ir didinti turimą biologinę įvairovę, kraštovaizdžio teritorinę erdvinę struktūrą ir jo potencialą;

13.7. suderinti kraštovaizdžio architektūrinę erdvinę kompoziciją;

13.8. sudaryti sąlygas išsaugoti įvairaus teritorinio lygmens kraštovaizdžio arealus, užtikrinti tinkamą jų tvarkymą, naudojimą, planavimą ir darnią plėtrą.

14. Nauji statiniai, įskaitant ir ūkininko sodybos statinius, projektuojami ir statomi tik Regioninio parko tvarkymo plane ir specialiojo arba bendrojo teritorijų planavimo dokumentuose numatytose vietose. Esamos sodybos gali būti pritaikomos kaimo turizmo paslaugoms teikti, puoselėjant ir skleidžiant regiono etnografinės tradicijas.

15. Projektuojant, statant ar rekonstruojant turi būti:

15.1. palaikomas darnus šiuolaikinės architektūros santykis su architektūros paveldu bei gamtine aplinka – būtų neužgožiamos ir nesumenkinamos saugomos vertybės, atskleidžiamas jų savitumas ir svarba;

15.2. šiuolaikinės architektūros priemonėmis puoselėjamos, plėtojamos ir praturtinamos vietos ar regiono architektūrinės kūrybos ir statybos tradicijos bei ypatumai;

15.3. užtikrinamos tvarios, visavertės ir sveikos žmogui gyventi ir dirbti aplinkos sąlygos.

16. Rengiant detalų planą arba statinių projektus buvusioms sodyboms atkurti, vietos pastatams statyti gali būti parinktos kitose vietose, nei jie stovėjo anksčiau, tačiau visais atvejais nepažeidžiant vertingų kraštovaizdžio elementų, taip pat laikantis 13 ir 15 punktuose išdėstytų reikalavimų. Kitose vietose pastatai gali būti projektuojami (statomi) ir tuo atveju, kai buvusiose negalima statyti dėl inžinerinių tinklų, susiformavusių želdinių ir kt.

17. Regioniniame parke esančiose namų valdose, esamose ir buvusiose sodybose, išskyrus Anykščių miestą ir gyvenamąsias zonas, gyvenamieji namai bei jų priklausiniai statomi ir rekonstruojami atsižvelgiant į vietovei taikytinus kraštovaizdžio bei gamtos ir kultūros paveldo apsaugos reikalavimus, laikantis tradicinės etnografinio regiono architektūros savitumų, paveldo objektų apsaugos reikalavimų ir šių sąlygų:

17.1. viename žemės sklype gali būti statomas tik vienas gyvenamasis namas ir priklausiniai, reikalingi tam gyvenamajam namui aptarnauti. Neleidžiama statyti sublokuotų gyvenamosios paskirties (dviejų ir daugiau butų (daugiabučių) pastatų (namų);

17.2. sodyboje gali būti šie pastatai: gyvenamasis namas, lauko virtuvė, lauko rūsys, tvartas, daržinė (gali būti sujungta su tvartu), klėtis, svirnas, klojimas, pirtis, malkinė, kiti priklausiniai ir statiniai (kalvė, malūnas, koplytėlė, aliejaus spaudykla). Pastatai architektūriniais sprendimais turi būti derinami prie tradicinių pastatų;

17.3. nauji gyvenamieji namai ir priklausiniai statomi dvišlaičiais stogais. Gyvenamojo namo aukštis – iki 7 m, priklausinių – 5–6 m, klojimas gali būti iki 9 m aukščio (aukštis skaičiuojamas nuo pastato užstatomo ploto žemės paviršiaus nuolydžio vidurkio iki stogo kraigo). Gyvenamojo namo bendras užstatomas plotas – iki 150 m²;

17.4. pastatų statybai ir apdailai naudojamos statybinės ir apdailos medžiagos (medis, akmuo, plytos, molis) laikantis tradicinių medžiagos apdirbimo technologijų (pjauti, tašyti, netekinti rąstai; tipinių formų apdailos lentos). Karkasinės ir mūrinių pastatų išorinės sienos apkalamos lentomis arba medinėmis dailylentėmis ir dažomos regionui būdingomis sodriomis spalvomis: pilka, ruda, žalia, juoda, geltona. Pastatų apdailai draudžiama naudoti plastikines medžiagas. Saugomi plūkto molio ūkiniai pastatai;

17.5. gyvenamųjų ir ūkinių pastatų stogai gali būti dengiami tamsių spalvų (ruda, juoda, pilka, žalia), Lietuvoje sertifikuota stogo danga, natūralia ar vizualiai panašia ekologiška danga. Visų rekonstruojamų ar naujai projektuojamų sodybos pastatų stogai dengiami vienodomis medžiagomis ir spalviniais sprendimais turi būti artimi ir suderinti tarpusavyje;

17.6. pastatams, statomiems ūkininko sodyboje, netaikomi 17.3 papunktyje nurodyti pastatų aukščių ir užstatymo ploto reikalavimai;

17.7. kai žemės sklypo plotas yra iki 0,5 ha, sodybos pastatų bendras užimamas plotas turi atitikti statybos techninio reglamento STR 2.02.09:2005 „Vienbučiai gyvenamieji pastatai“, patvirtinto 2005 m. liepos 1 d. aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-338 (Žin., 2005, Nr. [93-3464](#)), 9 priedo reikalavimus, bet negali viršyti 450 m². Šios nuostatos netaikomos esamoms sodyboms, kurių užstatymo plotas yra didesnis;

17.7.1. kai žemės sklypo plotas yra iki 3 ha, sodybos pastatų bendras užimamas plotas – iki 600 m²;

17.8. ūkininko sodybos pastatais užstatomas žemės plotas:

17.8.1. iki 800 m² – kai nuosavybės teise turimas žemės ūkio paskirties žemės plotas nuo 3 ha iki 10 ha;

17.8.2. iki 1200 m² – kai nuosavybės teise turimas žemės ūkio paskirties žemės plotas nuo 10 iki 50 ha;

17.8.3. iki 2000 m² – kai nuosavybės teise turimas žemės ūkio paskirties žemės plotas daugiau kaip 50 ha.

18. Rekonstruojant esamas ir rengiant naujas elektros perdavimo linijas, rekomenduojama jas tiesti požeminiais kabeliais.

19. Inžineriniai statiniai, inžineriniai tinklai bei susisiekimo komunikacijos projektuojamos, statomos (tiesiamos), rekonstruojamos ar kapitališkai remontuojamos kuo mažiau keičiant kraštovaizdžio pobūdį bei neteršiant aplinkos. Rekonstruojant kelius, teritorijų planavimo dokumentuose numatytus naudoti autoturizmui, gerinant kelių dangą išlaikomas esamų kelių pobūdis.

20. Lengvųjų automobilių ir autobusų stovėjimo aikštelės projektuojamos ne arčiau kaip 25 m nuo vandens telkinio kranto, bet visais atvejais už vandens telkinio pakrantės apsaugos juostos ribų, organiškai įkomponuojant jas kraštovaizdyje. Didesnėms kaip 500 m² ploto aikštelėms turi būti numatytos želdinių juostos, skaidančios aikšteles mažesnėmis dalimis. Visos stovėjimo aikštelės turi turėti aiškias automobilių statymo ribas ir žymimos atitinkamais ženklais.

21. Regioninio parko miškuose, išskyrus rekreacinio funkcinio prioriteto zonų miškus, formuojama tik minimali rekreacinė infrastruktūra: įrengiami pažintiniai (pėsčiųjų, dviračių, žirginio turizmo), mokomieji takai, apžvalgos aikštelės (regyklos), atokvėpio vietos ir kiti mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai išsaugant natūralią gamtinę aplinką.

22. Mažųjų kraštovaizdžio architektūros statinių įrengimas turi atitikti šiuos reikalavimus:

22.1. tvorų pobūdis, dydžiai ir medžiagos numatomos atsižvelgiant į kraštovaizdžio tvarkymo zonos, kurioje yra planuojama teritorija, reikalavimus bei aptveriamų pastatų stilių. Paveldo objektams aptverti nustatomos specialios sąlygos ir kompleksų proporcijos, naudojamos autentiškos medžiagos ir formos;

22.2. sodybas (namų valdas) galima aptverti ne aukštesnėmis nei 1,5 m aukščio ažūrinėmis tvoromis be cokelių (vielos, virbų, tašelių ir kt.) ir be masyvių stulpų. Tveriamos tvoros forma gali būti pasirenkama iš Anykščių rajono savivaldybės Architektūros ir urbanistikos parengto ir patvirtinto tipinio katalogo;

22.3. neleidžiama užtvirti paežerių, paupių, apžvalgos aikštelių ir pravažiavimų bei praėjimų į

juos, pažintinių, mokomųjų takų, taip pat kelių, saugomų atvirų kraštovaizdžio erdvių, užstatyti ar kitaip riboti Regioninio parko lankymą;

22.4. neleidžiama aptverti miškų, išskyrus daigynus, plantacijas, miško želdinius, specializuotus miško ūkio plotus bei atvejus, kai reikia atkurti pažeistus medynus, kitus gamtos išteklius, kai to reikia miško želdiniams apsaugoti nuo žvėrių daromos žalos bei nustatyta tvarka steigiant aptvarus medžiojams gyvūnams laikyti arba kai tai būtina saugioms eismo sąlygoms keliuose užtikrinti;

22.5. vandens telkinių, išskyrus esančių gamtiniame rezervate, pakrantėse greta esamų sodybų, parengus statinio supaprastintą projektą, gali būti įrengtas medinis lieptas iki 15 m ilgio nuo vandens telkinio kranto, ne didesnis kaip 30 m² ploto. Kitais atvejais (užžėlęs švendrėmis krantas, urbanizuojama rekreacinė teritorija), liepto ilgis gali būti ir didesnis. Tais atvejais rengiamas statinio techninis projektas.

23. Pavėsinės statomos iš medžio ar kitų regionui būdingų medžiagų laikantis bendrų regioninės architektūros principų ir vadovaujantis statybos techninio reglamento STR 1.01.07:2002 „Nesudėtingi (tarp jų laikini) statiniai“ (Žin., 2002, Nr. [43-1639](#)) nustatyta tvarka.

24. Užrašai informaciniuose, reklaminiuose skyduose, stenduose, nuorodose rašomi valstybine kalba bei vadovaujantis Valstybinės kalbos įstatymo (Žin., 1995, Nr. [15-344](#)) ir poįstatyminių teisės aktų nuostatomis, Anykščių rajono savivaldybės teritorijoje esančios išorinės reklamos įrengimo taisyklėmis, patvirtintomis Anykščių rajono savivaldybės tarybos 2004 m. gegužės 27 d. sprendimu Nr. TS-165. Informacinių skydų ar stendų pastatymo vieta turi būti derinama su Regioninio parko direkcija. Draudžiama informacijos ir reklamos skydus, stendus kabinti ar kitaip tvirtinti ant medžių, gamtos ir kultūros paveldo objektų, įrengti juos paminklų vizualinės apsaugos zonoje, išskyrus informacijos stendų apie pačius paminklus įrengimą.

25. Buvusių žemės ūkio įmonių pastatus, ypač esančius draustiniuose, ekologinės apsaugos bei rekreacinio funkcinio prioriteto zonoje, prie pažintinių, mokomųjų takų, apžvalgos aikštelių (regyklų) bei lankomų objektų, gyvenviečių vizualinėje aplinkoje, rekomenduojama griauti arba perstatyti į atitinkančius Regioninio parko architektūrinius ir aplinkosauginius reikalavimus pastatus, skaidant ir mažinant jų tūrius.

26. Draudžiama statyti, laikyti ir naudoti apgyvendinimui, nakvynei, maitinimui ir kitoms panašioms funkcijoms vagonėlius ir kilnojamuosius objektus ar įrenginius (kilnojamuosius namelius, konteinerius, nebenaudojamas transporto priemones, metalinius garažus), išskyrus atvejus, kai jie naudojami kaip laikini statiniai statybvietėse, statiniai, reikalingi mokslo institucijų moksliniams stebėjimams ir tyrimams, bitininkystei, masiniams renginiams, taip pat kilnojamuosius namelius kempinguose, įrengtuose teritorijų planavimo dokumentuose numatytose vietose ir teisės aktuose numatytais atvejais.

27. Regioniniame parke draudžiama viešo ir bendro naudojimo vietose (gatvėse, šaligatviuose, žaliosiose zonoje, parkuose, skveruose, miškeliuose, sporto aikštelėse ir kitose viešo naudojimo vietose) laikyti metalo ar statybinį laužą, mėšlą, sandėliuoti malkas, statybines medžiagas, išskyrus atvejus, numatytus teisės aktuose.

IV. PAPILDOMI REIKALAVIMAI VEIKLAI KONSERVACINIO FUNKCINIO PRIORITETO ZONOSE (REZERVATUOSE IR DRAUSTINIUOSE) REGLAMENTUOTI

28. Regioninio parko Būdragaidžio gamtiniame rezervate statinių statyba draudžiama, išskyrus statinius, reikalingus rezervato steigimo tikslams įgyvendinti.

29. Anykščių senamiesčio urbanistiniame draustinyje statiniai statomi ir rekonstruojami pagal Anykščių miesto centrinės dalies regeneravimo projekto nuostatas. Draudžiama statyti naujus statinius ir vykdyti teritorijos tvarkymo darbus, nesusijusius su sunykusio paminklo dalių atkūrimu ir istoriškai pagrįstu papildymu Burbiškio dvaro teritorijoje, namų muziejų teritorijose (J. Biliūno, A. Žukausko-Vienulio, B. Buivydatės).

30. Rengiant detaliuosius planus etnografiniu požiūriu vertingų kaimų, išlaikiusių senąją struktūrą ir/ar architektūrą, planus, iš esmės nekeičiama susiklosčiusi planinė struktūra, numatomi

būdai vertingų gamtos ar kultūros elementų išryškinimui ir atkūrimui. Būtina išlaikyti (neperstatyti ir negriauti) vertingų senosios architektūros pastatų, išsaugoti originalius senosios architektūros elementus.

31. Esamose ir buvusiose sodybose (sodybose, numatytoje Regioninio parko tvarkymo plane ir draustinių tvarkymo planuose) projektuojami ir statomi ne aukštesni kaip 7 m gyvenamieji namai ir 5–6 m aukščio priklausiniai, išskyrus atvejus, kai reikia atkurti bei tvarkyti draustinyje esančius kultūros paveldo objektus (nekilnojamąsias kultūros vertybes) arba kai reikia atkurti, formuoti buvusio (iki 1940 m.) užstatymo pobūdį, pastatyti apžvalgos ar miškų priešgaisrinio stebėjimo bokštą.

32. Neleidžiama statyti naujų bei plėsti esamų rekreacinių pastatų ir kompleksų, statyti naujų ūkininko sodybų, fermų ir kitų žemės ūkio verslo kompleksų.

33. Išekspluatuotus nerūdinių statybinių medžiagų karjerus ir durpynus rekultivuoti taikant priemones, atitinkančias draustinio steigimo tikslus (įveisiant miškus, įrengiant vandens telkinius, atkuriant pievų ir pelkių bendrijas), biologinės įvairovės apsaugos bei gausinimo reikalavimus.

34. Valčių pastoges, vėjo jėgaines ir mobiliojo ryšio bokštus ar ryšio stiebus statyti draudžiama.

35. Draudžiama važiuoti motorinėmis transporto priemonėmis vandens telkinių ledu.

V. PAPILDOMI REIKALAVIMAI VEIKLAI EKOLOGINĖS APSAUGOS FUNKCINIO PRIORITETO ZONOSE REGLAMENTUOTI

36. Paveldo objektų (saugomų kraštovaizdžio objektų) teritorijose, jų apsaugos zonose neleidžiama statyti statinių, užstojančių paveldo objektus, trukdančių juos apžvelgti nuo pagrindinių priėjimų, pažeidžiančių jų raiškumą, didinančių teritorijos vizualinę (regimąją) taršą.

VI. PAPILDOMI REIKALAVIMAI VEIKLAI REKREACINIO FUNKCINIO PRIORITETO ZONOSE REGLAMENTUOTI

37. Rekreacinio funkcinio prioriteto zonose išskiriamos intensyvaus ir ekstensyvaus rekreacinio naudojimo tvarkymo teritorijos.

38. Rekreacinio funkcinio prioriteto zonose plėtojama tik poilsio, turizmo infrastruktūra. Jose negalima bloginti rekreacinių išteklių kokybės, naikinti kraštovaizdžio estetinio potencialo, projektuoti ir statyti su rekreacija nesusijusių pastatų bei įrangos.

39. Esamos sodybos gali būti pritaikomos rekreaciniams pastatams įrengti.

40. Rekreacinių pastatų (įstaigų) talpumas gali būti didinamas rekonstruojant esamus rekreacinius pastatus.

41. Intensyvaus rekreacinio naudojimo teritorijose, numatytoje Regioninio parko tvarkymo plane, pagal detaliuosius planus galima naujų rekreacinių pastatų ir kitų rekreacinių statinių ir įrenginių statyba.

42. Ekstensyvaus rekreacinio naudojimo teritorijose gamtinė aplinka rekreaciniams interesams pertvarkoma minimaliai, įrengiamos trumpalaikio poilsio vietos – poilsiavietės, atokvėpio vietos bei paplūdimiai su minimalia rekreacine įranga.

43. Autoturizmui pritaikomi esami bendro naudojimo keliai ir miško bei lauko keliai, įrengiant pažintinius autoturizmo maršrutus.

44. Turistinių trasų tinklas kuriamas taip, kad būtų sudarytos galimybės pasiekti visus svarbiausius lankomus Regioninio parko objektus.

45. Rekreacinio funkcinio prioriteto zonose, įskaitant miškus, įgyvendinamos sanitarinių-higieninių ir estетinių savybių gerinimo, reginių formavimo bei medynų atsparumo didinimo priemonės.

46. Intensyvinamas želdinimas teritorijose, kuriose vyrauja žemės ūkio naudmenos.

47. Vykdomi darbai, didinantys vietovės estетinį potencialą.

48. Gerinamos vietovės eksponavimo galimybės.

49. Išeksplatuoti nerūdinių statybinių medžiagų karjerai ir durpynai rekultivuojami pritaikant juos visuomenės reikmėms (įrengiant vandens telkinius, sodinant miškus, kt.).

VII. PAPILDOMI REIKALAVIMAI VEIKLAI KITOS(GYVENAMOSIOS) PASKIRTIES FUNKCINIO PRIORITETO ZONOSE REGLAMENTUOTI

50. Gyvenviečių plėtra diferencijuojama pagal Regioninio parko tvarkymo plane nustatytą jų reglamento tipą.

51. Anykščių miestas plečiamas pagal miesto bendrojo plano sprendiniuose nustatytus urbanistinius ir architektūrinius tvarkymo reglamentus, laikantis teisės aktuose nustatytų reikalavimų.

52. Gyvenamosiose vietovėse įrengiami šiuolaikinę technikos lygį atitinkantys inžineriniai tinklai, gerinama kelių, gatvių, aikščių bei kiemų paviršiaus danga. Prioritetas teikiamas inžinerinei įrangai, kuo mažiau keičiančiai tradicinį kaimų ir miestelių vaizdą bei esamą kraštovaizdžio pobūdį.

VIII. SKATINAMA VEIKLA

53. Regioniniame parke skatinama:

53.1. veikla, išsauganti ir/ar išryškinanti kraštovaizdžio įvairovę;

53.2. tradicinis ir ekologinis ūkininkavimas, užleistų pievų rekonstravimas pritaikant ekstensyvią gamymą;

53.3. miškų ekosistemų apsaugos funkcijų stiprinimas, didinant biologinę įvairovę, veisiant ir formuojant mišrius medynus;

53.4. miškų sodinimas nuskurdintose agrarinėse teritorijose, esančiose gamtinio karkaso elementuose, nustatytoje Anykščių rajono savivaldybės teritorijos miškų išdėstymo žemėtvarkos schemoje, patvirtintoje Anykščių savivaldybės tarybos 2005 m. lapkričio mėn. 24 d. sprendimu Nr. 342;

53.5. pažeistų kraštovaizdžio kompleksų: natūralių sausųjų (karbonatinių ir stepinių) pievų bendrųjų kraštovaizdžio draustinių kalvose, žolinių pelkiapielių, natūralių pievų fragmentų užkrūmijusiose vandens telkinių pakrantėse bei objektų atkūrimas;

53.6. apleistų gamybinių ūkinių kompleksų likvidavimas, pažeistų teritorijų (karjerų ir kt.) renatūralizacija, naujai formuojant reljefą, želdynus, didinant ir atkuriant vietovės vizualinę, estetinę vertę;

53.7. gamtos ir kultūros paveldo objektų tyrimas, ieškant efektyvesnių jų išsaugojimo bei panaudojimo būdų, taip pat naujų vertingų objektų paieška ir įteisinimas, Burbiškio dvaro ir parko atkūrimas;

53.8. gamtos ir kultūros paveldo objektų, kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės apsaugos propagavimas, siekiant suinteresuoti objektų savininkus, valdytojus ir naudotojus vertybių apsauga, pritraukti Regioninio parko lankytojus, sukuriant galimybę gauti papildomų pajamų;

53.9. apžvalgos bokštų įrengimas pagal nustatyta tvarka parengtus projektus;

53.10. pažintinio turizmo organizavimas, prioritetą teikiant dviračių, pėsčiųjų, vandens ir žirginiam turizmui, žiemos sezono metu pažintinius takus bei jų įrangą panaudojant slidžių turizmui ir kt.;

53.11. poilsiaviečių ir stovyklaviečių įrengimas rekreacinio prioriteto zonose, kitose teritorijų planavimo dokumentuose nustatytose vietose;

53.12. rekreacinės infrastruktūros kūrimas, mokomųjų ir pažintinių takų projektavimas ir įrengimas;

53.13. skansenų (muziejų po atviru dangumi) įrengimas;

53.14. etnokultūros, tradicinės kaimo gyvensenos puoselėjimas, kaimo turizmo paslaugos teikimo, rekreacinio verslo plėtra nustatytose vietose.

54. Vietovėse, atitinkančiose BAST atrankos kriterijus, skatinamas saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytų gamtotvarkos priemonių ir ūkininkavimo formų, palaikančių

tinkamą buveinių būklę, įgyvendinimas.

Priedo pakeitimai:

Nr. [D1-621](#), 2008-11-24, Žin., 2008, Nr. 141-5593 (2008-12-09), i. k. 108301MISAK00D1-621

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-558](#), 2007-11-07, Žin., 2007, Nr. 120-4918 (2007-11-22), i. k. 107301MISAK00D1-558

Dėl aplinkos ministro 2002 m. rugpjūčio 10 d. įsakymo Nr. 410 "Dėl Anykščių regioninio parko apsaugos reglamento patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-621](#), 2008-11-24, Žin., 2008, Nr. 141-5593 (2008-12-09), i. k. 108301MISAK00D1-621

Dėl aplinkos ministro 2002 m. rugpjūčio 10 d. įsakymo Nr. 410 "Dėl Anykščių regioninio parko apsaugos reglamento patvirtinimo" pakeitimo